

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL
DREJTORI EKZEKUTIV

Nr. 791 Prot.

Tiranë 21/4/2020

VENDIM

Nr. 12 Datë 21.4.2020

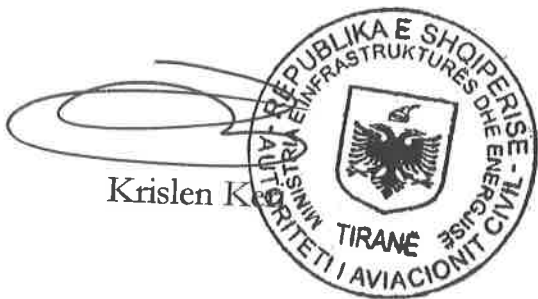
Për miratimin e Manualit Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”, sipas parashikimeve të Urdhrit të Ministrit Nr. 262, datë 28.06.2019.

Në mbështetje të nenit 13, pika g, të Ligjit Nr. 10 233, datë 11.2.2010 “Për Autoritetin e Aviacionit Civil”, i ndryshuar, Urdhrit të Ministrit Nr. 262, datë 28.06.2019, “Për miratimin e Rregullores për kërkesat teknike dhe procedurat administrative në lidhje me ekuipazhin ajror të aviacionit civil”

VENDOSA:

1. Miratimin e Manualit Udhëzues O3-3.MU/PT.002 :

“Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”,
Rishikimi Nr.00, Datë 21.04.2020.

Krislen K

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

Autoriteti i Aviacionit Civil i Shqipërisë

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

MANUAL UDHËZUES

**Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS)
për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)**

Prill 2020

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Hyrje

Ky dokument është pronë e:

Autoritetit të Aviacionit Civil të Shqipërisë

Rr. Sulejman Delvina, Nr. 1
Pranë Parkut të Delegacioneve
Tiranë / Shqipëri
Po Box 205

Ndalohet çdo riprodhim ose ndryshim i këtij materiali, pa pëlqim me shkrim.

Shpërndarja e paautorizuar e këtij manuali ose pjesëve të tij, jashtë shpërndarjes zyrtare, sipas përkufizimit të këtij dokumenti, do të cilësohet si shkelje e procedurave të AAC-së dhe do të trajtohet përkatësisht me punonjësin përgjegjës.

Ky individ mund t'i nënshtrohet procedimit ligjor nga institucionet përkatëse ligjore.

Për Autoritetin e Aviacionit Civil Shqiptar

Krislen Keri,
Drejtor Ekzekutiv

	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

PARATHËNIE

Ky Manual Udhëzues aplikohet për funksione të ndërlidhura me menaxhimin e sigurisë, apo si mbështetje e drejtpërdrejtë e Qendrave Aero-Mjekësore të autorizuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil shqiptar (AAC), konform ligjit Nr.10040 datë 22.12.2008, “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, Urdhrit të Ministrit Nr. 262 datë 28.06.2019, “Për Miratimin e Rregullores për Kërkesat Teknike dhe Proçedurat Administrative në Lidhje me Ekuipazhin Ajror të Aviacionit Civil”, Aneksi IV Pjesa-Mjekësore, Aneksi VI Pjesa-ARA, Aneksi VII Pjesa-ORA, si dhe mjetet përkatëse të pranueshme të pajtueshmërisë (AMC) të EASA-s, lidhur me Rregulloren e BE-së, Nr. 1178/2011, e ndryshuar, transpozuar në Shqipëri me Urdhërin e Ministrit të mësipërm, të cilat janë të zbatueshme për AAC-në.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

LISTA E FAQEVE EKZISTUESE

Titulli	Faqe	Nr. Rishikimit	Data
Parathënie	3	00	21.04.2020
Lista e faqeve efektive	4	00	21.04.2020
Tabela e aprovimit	5	00	21.04.2020
Lista e shpërndarjes / Regjistër i rishikimeve	6	00	21.04.2020
Tabela e përmbajtjes	9	00	21.04.2020
Kapitulli 1. Qëllimi	10	00	21.04.2020
Kapitulli 2. Politika dhe objektivat e sigurisë	13	00	21.04.2020
Kapitulli 3. Menaxhimi i riskut në siguri	17	00	21.04.2020
Kapitulli 4. Garantimi i sigurisë	25	00	21.04.2020
Kapitulli 5. Promovimi i sigurisë	28	00	21.04.2020
Kapitulli 6. Proceset specifike të një AeMC-je	30	00	21.04.2020
Kapitulli 7. Zbatimi efektiv i një SMS-je	32	00	21.04.2020
Aneksi A - Shembull i politikës së sigurisë	33	00	21.04.2020
Aneksi B - Shembull i regjistrit të rrezikut dhe vlerësimit të riskut	34	00	21.04.2020
Aneksi C - Shembull i faqes së përmbajtjes së manualit të SMS-së	42	00	21.04.2020
Aneksi D - Shembull i formularit të raportimit të sigurisë	44	00	21.04.2020
Aneksi E - Shembull i objektivave të sigurisë së AeMC-së dhe treguesit e performancës së sigurisë	47	00	21.04.2020
Aneksi F - Pyetje vlerësuese për të mbështetur analizën “GAP”	49	00	21.04.2020

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

LISTA E SHPËRNDARJES

Përdoruesi	Media/Mediumi	Sasia
Arkivi	Në Letër	2
	Elektronike	1
Intranet	Elektronike	1

REGJISTËR I RISHIKIMEVE

Nr:	Data:	Rishikuar nga:	Miratuar nga:
1			
2			
3			
4			

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

PËRKUFIZIME

Për qëllimin e këtij manuali udhëzues, termat e mëposhtëm nënkuptojnë:

"Autoriteti liçencues" nënkupton Autoritetin e Aviacionit Civil shqiptar që ka lëshuar liçencën kombëtare, ose tek i cili një subjekt aplikon për lëshimin e një liçence, në përputhje me Pjesën MED.

"Ekzaminim" do të thotë inspektim, palpim, perkusion dhe auskultim ose mënyra të tjera shqyrtuese specifike për diagnostikimin e sëmundjes.

"Hetim" nënkupton vlerësimin e gjendjes patologjike të dyshuar të aplikantit përmes një ekzaminimi dhe me qëllim të konfirmimit të pranisë ose përjashtimit të një gjendjeje shëndetësore.

"Konkluzion mjekësor i akredituar" nënkupton konkluzionin e një ose më shumë ekspertëve mjekësorë tek organi kompetent liçencues, i bërë në bazë të kriterëve objektive dhe jodiskriminuese për qëllimet e rastit të shqyrtuar, në konsultim me ekspertë të operimeve të fluturimit ose ekspertë të tjerë sipas rastit.

'Kufizimi' nënkupton një kusht të vendosur në certifikatën mjekësore, në liçencë, ose në raportin mjekësor të ekuipazhit të kabinës, i cili duhet të respektohet ndërkohë që ushtrohen privilegjet e liçencës, (Dëshmisë).

"Rreziku-(Hazard)" është thjesht i përcaktuar si një gjendje, ngjarje apo rrethanë, që ka potencial të shkaktojë lëndime të njerëzve apo dëmtimin e mjeteve ajrore, pajisjeve apo strukturave.

"Risku-(Risk)" përcaktohet si rezultat i mundshëm nga rreziku dhe zakonisht përcaktohet si kuptim i probabilitetit të dëmtimit që të ndodhë dhe përmasës/ashpërsisë nëse ai paraqitet.

"Vlerësim" nënkupton një përfundim mbi aftësinë mjekësore të një personi bazuar në një vlerësim të historiku mjekësor personale dhe / ose ekzaminimeve aero-mjekësore siç kërkohet në këtë seksion, si dhe ekzaminimet e mëtejshme, nëse është e nevojshme, dhe / ose ekzaminime mjekësore siç janë, por jo të kufizuara në, EKG, matjen e presionit të gjakut, testin e gjakut, regjistrimin me rreze x.

	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

SHKURTIME

Në këtë material udhëzues do të përdoren shkurtime e mëposhtme, të cilat do të nënkuptojnë:

AAC	Autoriteti i Aviacionit Civil i Shqipërisë
EASA	Agjencia Europiane e Sigurisë së Aviacionit
BE	Bashkimi European
RSH	Republika e Shqipërisë
MIE	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
DE	Drejtor Ekzekutiv
AME	Ekzaminues Aeromjekësor
AeMC	Qendër Aeromjekësore
DMSOVA	Drejtorja e Mbikëqyrjes së Sigurisë në Operim dhe Vlefshmërisë Ajrore
GMP	Mjekët e përgjithshëm
OHMP	Mjekët e përgjithshëm të punës
ZPEAE	Zona e Përbashkët Europiane e Aviacionit
MED	Mjekësore

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Tabela e Përmbajtjes

Hyrje.....	2
Parathënia	3
Lista e faqeve efektive dhe tabela e aprovimit	4
Lista e shpërndarjes.....	6
Tabela e rishikimeve.....	6
Termet dhe përkufizimet / shkurtime/ Shpjegimi i simboleve	7
Kapitulli 1.Qëllimi.....	10
Kapitulli 2. Politika dhe objektivat e sigurisë.....	13
Kapitulli 3. Menaxhimi i riskut në siguri	17
Kapitulli 4. Garantimi i sigurisë.....	25
Kapitulli 5.Promovimi i sigurisë	28
Kapitulli 6. Proceset specifike të një AeMC-je.....	30
Kapitulli 7. Zbatimi efektiv i një SMS-je	32
8. Aneksi A	33
9. Aneksi B	34
10. Aneksi C	42
11. Aneksi D	44
12. Aneksi E	47
13. Aneksi F	49

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Kapitulli 1. Qëllimi

Pse nevojitet një Sistem i Menaxhimit të Sigurisë (*Safety Management System (SMS)*)?

- 1.1 Në vitet e fundit njohuritë tona kanë avancuar se si ndodhin aksidentet dhe incidentet në fushën e aviacionit civil. Tani shumë më tepër vëmendje i kushtohet faktorëve shkakësorë të përfshirë dhe faktorëve organizativë që kontribuojnë në paraqitjen e gabimeve, që çojnë në këto ngjarje të padëshiruara. Faktorët organizativë përfshijnë mënyrën se si funksionon një organizatë (*në këtë rast AeMC-ja*), si i përcakton ajo procedurat e saj, si e trajnon personelin dhe çfarë niveli të rëndësisë i kushton çështjeve të sigurisë, të cilat janë identifikuar në kuadër të organizatës.
- 1.2 Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) lejon që ju të zhvilloni një qasje proaktive ndaj sigurisë duke i identifikuar disa prej këtyre faktorëve shkaktarë dhe duke ndërmarrë veprime, para se të ndodhë një ngjarje që cënon nivelin e sigurisë. SMS ju ndihmon që të keni një kuptim më të plotë të risqeve dhe rreziqeve që ndikojnë në sigurinë e AeMC-së tuaj. Këto rreziqe dhe risqe mund të kenë ndikim të rëndë në AeMC-në tuaj, në aspektin e kostos financiare dhe të dëmtimit të reputacionit, prandaj SMS është një mënyrë efektive që ju të ngrini institucionin tuaj përtej nivelit të përputhshmërisë me legjislacionin në fuqi.
- 1.3 Agjencia Evropiane e Sigurisë së Aviacionit (*anglisht: European Aviation Safety Agency (EASA)*) mandaton Qendrat Aeromjekësore (*anglisht: AeroMedical Centres (AeMC)*) që janë në kuadër të fushëveprimtarisë së saj, që të zhvillojnë një SMS të përshtatshëm për organizata jo-komplekse. Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (*anglisht: International Civil Aviation Organisation (ICAO)*) gjithashtu kërkon nga këto organizata që të kenë një SMS.

Çfarë është SMS-ja?

- 1.4 SMS është një qasje e organizuar për menaxhimin e sigurisë. Ai përcakton strukturën e organizatës, identifikon përgjegjësitë e anëtarëve kyçë të personelit dhe dokumenton politikat dhe procedurat për menaxhimin efektiv të sigurisë. Një SMS efektiv, lejon që rreziqet dhe risqet që potencialisht mund të ndikojnë në AeMC-në tuaj të identifikohen, vlerësohen dhe priorizohen me kohë, në mënyrë që të vendosen masat adekuate zbutëse për të zvogëluar risqet, në nivelin praktikisht sa më të ulët të arritshëm (*anglisht: as low as reasonably practicable (ALARP)*).

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

- 1.5 Një risk mund të përshkruhet si ALARP, nëse janë ndërmarrë të gjitha masat e arsyeshme për të zbutur riskun dhe kostoja (në aspektin e kohës, përpjekjeve dhe parave) për ndërmarrjen e veprimeve të mëtejshme në këtë drejtim do të ishte “krejtësisht joproporcionale”, me reduktimin e mëtejshëm të nivelit të riskut. Reduktimi i riskut në nivelin ALARP nuk nënkupton që risku është eliminuar në tërësi, pasi ende mbetet një nivel i riskut, por organizata e ka pranuar nivelin e mbetur të riskut.
- 1.6 Ka shumë materiale këshilluese dhe udhëzuese për SMS-në që tashmë janë në dispozicion, por AeMC-të inkurajohen që gjatë përpilimit të SMS-së t’i referohen rregulloreve të AAC-së (Urdhërit të Ministrit Nr. 262/2019; Pjesa-MED dhe Pjesa-ORA), Aneksive 1 dhe 19 të ICAO-s dhe Dokumentit Udhëzues 9859 “Manuali për Menaxhimin e Sigurisë - udhëzime mbi SMS-në”.
- 1.7 Zbatimi i SMS-së fillimisht mund të duket një detyrë e mundimshme, edhe pse ka të ngjarë që shumë prej elementeve kryesore që e përbëjnë një SMS tashmë ekzistojnë në organizatën tuaj, megjithëse jo të formalizuara apo të dokumentuara qartë. Struktura dhe përmbajtja e SMS-së duhet të jenë në thelb të njëjta për çdo organizatë, por niveli i hollësive të elementeve të veçanta duhet të reflektojnë madhësinë, kompleksitetin dhe nivelin e risqeve me të cilat përballlet AeMC-ja juaj. Është e rëndësishme të kuptohet se nuk ka një “model të gatshëm”, që iu përshtatet çdo organizate në kuptim të zhvillimit dhe zbatimit të SMS-së. Pra, ajo që është e rëndësishme është të zhvillohet një SMS që funksionon për AeMC-në tuaj.

Cilat janë elementet kryesore të SMS-së?

- 1.8 Ky manual udhëzues përshkruan elementet kryesore të një SMS-je. Gjithashtu kemi përfshirë pikat kryesore që do t’ju ndihmojnë të zbatoni SMS-në tuaj. Këto elemente janë:
- ✓ Politika dhe objektivat e sigurisë, ku hyjnë:
 - Përkushtimi dhe përgjegjësia e menaxhmentit;
 - Llogaridhënia për sigurinë;
 - Emërimi i anëtarëve kyç të personelit;
 - Planifikimi i reagimit emergjent (*anglisht: Emergency Response Planning*);
 - Dokumentimi i SMS-së.

 - ✓ Menaxhimi i riskut të sigurisë, ku hyjnë:
 - Identifikimi i rrezikut;
 - Vlerësimi dhe zbutja e riskut

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

- ✓ Garantimi i sigurisë, ku hyjnë:
 - Monitorimi dhe matja e performancës së sigurisë;
 - Menaxhimi i ndryshimeve;
 - Përmirësimi i vazhdueshëm.

- ✓ Promovimi i sigurisë, ku hyjnë:
 - Trajnimi dhe edukimi;
 - Komunikimi për sigurinë.

- 1.9 Një SMS efektiv kërkon vendosjen e këtyre elementeve. Deri në çfarë mase këto elemente do të varen nga madhësia dhe kompleksiteti i AeMC-së tuaj, si dhe nga pjekuria e SMS-së tuaj. Ky manual udhëzues jep vetëm orientime të përgjithshme, i dedikuar për të gjitha AeMC-të, prandaj se si do t’i zbatoni elementet kyçe të tij, do të varet nga rrethanat specifike të AeMC-së tuaj.

- 1.10 Një SMS efektiv gjithashtu kërkon vendosjen e një “Kulture të Drejtë” (“Just Culture”) të raportimit të sigurisë, që nënkupton inkurajimin dhe mbështetjen e personelit për dhënien e informatave me rëndësi thelbësore për sigurinë, në një ambient miqësor (jo kërcënues) në organizatën tuaj, ku megjithatë ekziston një linjë e qartë midis sjelljes së pranueshme dhe të papranueshme.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Kapitulli 2. Politika dhe objektivat e sigurisë

Përkushtimi dhe përgjegjësia e menaxhmentit

- 2.1 Për të qenë efektiv SMS-ja juaj, duhet ndarë koha dhe resurset e mjaftueshme. Kjo kërkon nga menaxhmenti i lartë të tregojë përkushtim dhe të marrë përgjegjësi për SMS-në e AeMC-së tuaj. Pa këtë, SMS-ja nuk mund të funksionojë me efektivitet të plotë.
- 2.2 Përkushtimi i menaxhmentit ndaj sigurisë duhet të shprehet përmes një politike të shkruar të sigurisë. Kjo politikë duhet të vendosë një drejtim të qartë të nivelit të lartë i cili duhet të ndiqet nga AeMC-ja, me qëllim të menaxhimit efektiv të sigurisë dhe duhet të pranohet nga Menaxheri Përgjegjës (Accountable Manager).
- 2.3 Politika e sigurisë duhet të lexohet dhe të kuptohet nga të gjithë anëtarët e personelit dhe duhet të përkthehet në veprime konkrete, e jo vetëm fjalë mbresëlënëse të hedhura në një dokument-letër. Menaxheri Përgjegjës duhet të demonstrojë në mënyrë aktive përkushtimin e tij/saj ndaj politikës së sigurisë. Kjo do t'i kontribuojë krijimit të një kulture të drejtë në kuadër të AeMC-së dhe është me rëndësi thelbësore për suksesin e SMS-së suaj. Përmes kulturës së drejtë të gjithë anëtarët e personelit duhet të jenë përgjegjës për sigurinë dhe do të marrin parasysh implikimet e sigurisë për çdo aktivitet që kryejnë në kuadër të organizatës.
- 2.4 **Pikë kryesore** – Politika juaj e sigurisë duhet të jetë individuale, që reflekton gjendjen e AeMC-së suaj. Minimalisht ajo duhet:
- Të përshkruajë qasjen themelore të AeMC-së suaj ndaj sigurisë;
 - Të tregojë përkushtimin e menaxhmentit të lartë për sigurinë;
 - Të tregojë përkushtim për të siguruar burime adekuate për të menaxhuar sigurinë në mënyrë efektive dhe për të zvogëluar risqet në një nivel të pranueshëm;
 - Të inkurajojë të gjithë anëtarët e personelit që të marrin pjesë në mënyrë aktive dhe t'i zbatojnë të gjitha aspektet e SMS-së;
 - Të inkurajojë një “kulturë të drejtë të sigurisë” (*just safety culture*) në kuadër të organizatës.

Përgjegjësitë e sigurisë

- 2.5 Struktura e menaxhimit të AeMC-së suaj duhet të përcaktohet qartë. Për organizata të vogla kjo strukturë mund të jetë mjaft e thjeshtë dhe të përbëhet në

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

një person përgjegjës (Accountable Manager) dhe anëtarë të tjerë të personelit që kanë rol kyç në mënyrën e menaxhimit të organizatës në baza ditore (nga dita në ditë). Përgjegjësia dhe përgjegjësitë e menaxherit përgjegjës dhe anëtarëve kyç të personelit duhet të kuptohen qartë.

- 2.6 Menaxheri përgjegjës duhet të jetë normalisht personi që është përfundimisht përgjegjës për sigurinë dhe i cili është i përfshirë në menaxhimin e përditshëm të organizatës. Ka rëndësi thelbësore që menaxheri përgjegjës të ketë autoritetin dhe kontrollin buxhetor për të marrë vendimet lidhur me sigurinë dhe të ndërmarrë veprimet e duhura për të ruajtur sigurinë.
- 2.7 **Pikë kryesore** – Përgjegjësia për çështje të sigurisë mund të delegohet sipas rastit, megjithatë, menaxheri përgjegjës mbetet përfundimisht përgjegjës për çështjet e sigurisë në kuadër të organizatës në çdo kohë.
- 2.8 **Pikë kryesore** – AeMC-të duhet të përpilojnë një skemë organizative duke treguar pozitat kryesore me përgjegjësitë e tyre dhe linjat e llogaridhënies brenda organizatës.

Emërimi i anëtarëve kyç të personelit

- 2.9 AeMC-ja kërkohet që të ketë një ekzaminues aero-mjekësor (AME) të emëruar si udhëheqës të AeMC-së. Ky mjek duhet të ketë privilegje për të lëshuar certifikata mjekësore të Klasës 1 dhe eksperiencë të mjaftueshme në mjekësinë e aviacionit. Udhëheqësi i AeMC-së është përgjegjës për koordinimin e vlerësimeve të rezultateve të ekzaminimeve mjekësore dhe nënshkrimin e raporteve, certifikatave dhe certifikatave fillestare të Klasës 1. AeMC-ja duhet gjithashtu të ketë në përbërje të personelit një numër të mjaftueshëm të AME-ve të kualifikuar plotësisht dhe personel tjetër teknik dhe ekspertë. Një individ duhet të identifikohet si pikë referuese (focal point) për SMS-në. Ky person mund të jetë udhëheqësi i AeMC-së, nëse njëkohësisht është edhe menaxher përgjegjës ose sipas nevojës ky funksion mund t'i delegohet një anëtar të personelit si një funksion me orar jo të plotë.
- 2.10 **Pikë kryesore** – Një anëtar në AeMC-në tuaj duhet të ketë funksionin e menaxherit të SMS-së dhe duhet t'i raportojë drejtpërdrejtë menaxherit përgjegjës.
- 2.11 Në varësi të madhësisë së AeMC-së, pika referuese (focal point) mund të ketë nevojë të mbështetet nga një Komitet i Sigurisë. Për AeMC-të e vogla ky Komitet mund të përbëhet nga anëtarët kyç të personelit apo anëtarë të organizatave tjera që ndërveprojnë ngushtë me AeMC-në tuaj.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

- 2.12 **Pikë kryesore** – Ka rëndësi që personat me përgjegjësi, si në kuadër të AeMC- së ashtu edhe të institucioneve që ndërveprojnë me të, të takohen dhe të diskutojnë çështjet që ndërlidhen me sigurinë, mbi bazë të intervaleve të rregullta kohore.

Planifikimi i reagimit në situata emergjente (Emergency Response Planing-ERP)

- 2.13 Planifikimi i reagimit në situata emergjente (ERP) duhet të krijohet dhe të përshkruajë veprimet që duhet të ndërmerren nga personeli në situatë emergjente.
- 2.14 Si minimum ERP-ja duhet të përshkruajë procedurat për:
- Një tranzicion të rregullt nga operimet normale në ato emergjente;
- Përcaktimin e autoritetit emergjent (i cili do të marrë përsipër përgjegjësitë jashtë orarit të rregullt të punës apo gjatë fundjavës);
 - Delegimin e përgjegjësive emergjente (çfarë ndodh nëse ai person mungon apo është pushim?);
 - Koordinimin e përpjekjeve për zgjidhjen e situatës emergjente (kush do t’i lajmërojë shërbimet emergjente?);
 - Vazhdimin e sigurt të operacioneve (punës) ose kthimi në operacione normale, sa më shpejt që të jetë e mundur, pas përfundimit të situatës emergjente.
- 2.15 ERP-ja duhet të identifikojë përgjegjësitë, rolet dhe veprimet e anëtarëve të personelit të përfshirë në ballafaqimin me emergjenca në kuadër të AeMC-së dhe të konsiderojë përfshirjen e një agjencie të jashtme apo pale të tretë, nëse është e nevojshme në përmbushjen e ERP-së.
- 2.16 **Pikë kryesore** – ERP-ja duhet të jetë në dispozicion dhe e kuptueshme nga të gjithë anëtarët e personelit dhe duhet të ushtrohet në mënyrë të rregullt, për të siguruar që të gjithë janë të vetëdijshëm për përgjegjësitë dhe veprimet e kërkuara nga ata si dhe ata janë të aftë për të kryer veprimet e duhura në situata emergjente.
- 2.17 **Pikë kryesore** – Është e rëndësishme të koordinoni ERP-në tuaj me organizatat e tjera me të cilat ndërveproni, përfshirë shërbimet emergjente që mund të marrin pjesë gjatë emergjencës dhe organizatat e palëve të treta që mund të jenë të kontraktuara nga AeMC-ja.

Dokumentimi dhe kontrolli i SMS-së

Data e lëshimit: 21/04/2020	Rishikimi Nr: 00	faqe: 15 nga 54
-----------------------------	------------------	-----------------

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

2.18 Të gjitha aspektet e SMS-së suaj duhet të dokumentohen në mënyrë të qartë, me qëllim të mbajtjes së një regjistri të saktë të vendimeve dhe të veprimeve të ndërmarra dhe pse janë zbatuar ndryshimet eventuale. Dokumentacioni juaj duhet të kontrollohet dhe duhet të jetë në një format të përshtatshëm, në mënyrë që të kuptohet qartë nga anëtarët e personelit të AeMC-së, apo nga palët e treta të kontraktuara për të punuar me ju dhe AAC si autoritetin mbikqyrës kompetent. Në anekset e këtij manuali udhëzues janë dhënë modele dhe shembuj që mund të jenë të dobishme. Dokumentacioni i qartë mundëson që SMS-ja juaj të auditohet ose të vlerësohet me lehtësi.

2.19 Si minimum dokumentacioni i SMS-së duhet të përfshijë:

- Politikën dhe objektivat e sigurisë të SMS-së;
- Llogaridhënien dhe përgjegjësinë e menaxherit përgjegjës dhe anëtarëve kyç të personelit;
- Të gjitha proceset, procedurat apo listat e kontrollit që lidhen me sigurinë;
- Rezultatet dhe veprimet pasuese nga auditimet apo vlerësimet e sigurisë; Rezultatet e të gjitha vlerësimeve të rrezikut dhe të masave zbutëse, që ekzistojnë;
- Një regjistër të rreziqeve (një shembull i regjistrit të rreziqeve/vlerësimit të rrezikut mund të gjendet në aneksin B të këtij manuali udhëzues);
- Pikat specifike të listuara në Kapitullin 6.

2.20 Ju mund të konsideroni të përshtatshëm krijimin e një manuali të veçantë të SMS-së për AeMC-në tuaj ose dokumentimi i SMS-së tuaj brenda manualeve ekzistuese mund të jetë më i lehtë. Një shembull i faqes së përmbajtjes së një manuali për SMS-në mund të gjeni në Aneksin C të këtij manuali udhëzues. Dokumentet e tjera mund të mbahen si kopje fizike ose elektronike. Megjithatë, shënimet e SMS-së tuaj duhet të ruhen në një sistem të besueshëm dhe të sigurt, për shembull sistemet e teknologjisë informative duhet të sigurojnë një Back up të të dhënave dhe të mbrohen nga dëmtimi si dhe të mundësojnë qasje dhe nxjerrje të lehtë të këtyre informacioneve.

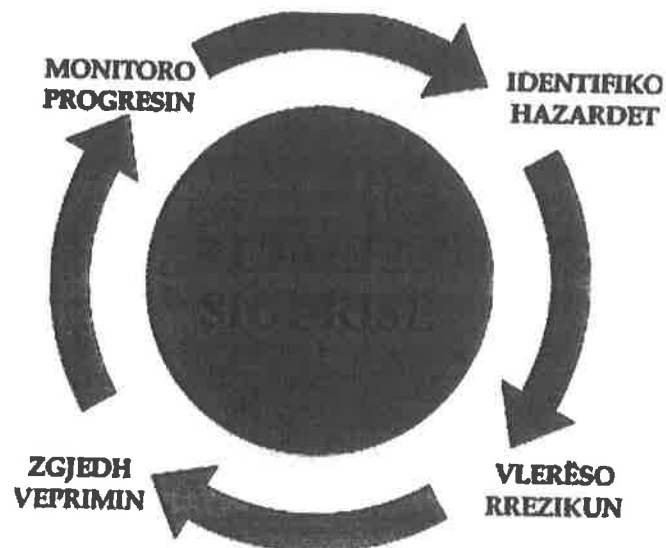
 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Kapitulli 3. Menaxhimi i rrezikut të sigurisë - *(anglisht: Safety Risk Management)*

Hyrje në menaxhimin e rrezikut të sigurisë

- 3.1 Procesi i menaxhimit të riskut të sigurisë fillon me identifikimin e rreziqeve që ndikojnë në sigurinë e AeMC-së dhe pastaj vlerësimin e risqeve të ndërlidhura me rreziqet në kuptim të mundësisë/probabilitetit- (cila është mundësia e paraqitjes së riskut?) dhe ashpërsisë- (nëse risku ndodh, sa i rëndë mund të jetë?). Pasi të identifikohet niveli i riskut, masat e përshtatshme përmirësuese apo zbutëse mund të zbatohen, për t’a ulur nivelin e riskut sa më të ulët që të jetë e mundur (ALARP) në mënyrë të arsyeshme. Masat e zbatuara zbutëse të riskut pastaj duhet të monitorohen, për t’u siguruar që ato kanë arritur efektin e dëshiruar.

Figura 1: Një proces i thjeshtë i menaxhimit të rrezikut

- 3.2 Rreziku (Hazard) është thjesht i përcaktuar si një gjendje, ngjarje apo rrethanë, që ka potencial të shkaktojë lëndime të njerëzve apo dëmtimin e mjeteve ajrore, pajisjeve apo strukturave.
- 3.3 Risku (Risk) përcaktohet si rezultat i mundshëm nga rreziku dhe zakonisht përcaktohet si kuptim i probabilitetit të dëmtimit që të ndodhë dhe përmasës/ashpërsisë nëse ai paraqitet.

 <small>AUTONITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

- Për shembull:

Gjilpëra për marrjen e gjakut paraqet rrezik, si për pacientin ashtu edhe për personelin mjekësor. Rrezik shtesë paraqet gjaku i aplikantit i prekur nga një sëmundje e transmetueshme (si psh HIV ose Hepatiti B). Risk shoqërues i këtyre rreziqeve paraqet mundësia që gjilpëra e kontaminuar me gjakun e këtij aplikantit/kandidati t’a shpojë lëkurën e stafit mjekësor të AeMC-së dhe të inokulohet në organizmin e një pjesëtari të stafit mjekësor.

3.4 Në përgjithësi rreziku ekziston në momentin e tanishëm, ndërsa risku i lidhur me të është një rezultat pasues i mundshëm në të ardhmen.

Sistemet e raportimit

- 3.5 Rreziqet mund të kontrollohen vetëm nëse ekzistenca e tyre është e ditur. Nëpërmjet sistemit konfidencial të raportimit të sigurisë, mund të identifikohen situatat apo kushtet të cilat kanë potencial për të rrezikuar sigurinë e operimeve të mjeteve ajrore. Raportimet e sigurisë mund të jenë reaktive (për një ngjarje që tashmë ka ndodhur) ose proaktive (nga një situatë potencialisht e pasigurt që identifikohet) apo parashikuese (duke u përpjekur për të parashikuar se çfarë mund të ndodhë në të ardhmen).
- 3.6 Raportimi i brendshëm vullnetar i incidenteve me më pak peshë, që jo domosdoshmërisht kërkohen që të raportohen sipas një skeme të raportimit të detyrueshëm, por që janë shumë të dobishme për AeMC-në tuaj, duhet të inkurajohet në mënyrë aktive. Niveli më i lartë i raportimit, madje edhe për çështje që mund të konsiderohen si të vogla, do të mundësojë monitorimin e performancës së sigurisë të AeMC-së dhe identifikimin e tendencave të sigurisë në zhvillim.
- 3.7 Të gjithë anëtarët e personelit të AeMC-së dhe anëtarët e institucioneve tjera që ndërveprojnë me AeMC-në duhet të marrin pjesë në mënyrë aktive në sistemin e raportimit të sigurisë. Të gjithë partnerët dhe përdoruesit e shërbimeve duhet t’a kenë të qartë se si të raportojnë, çfarë të raportojnë dhe kujt t’i raportojnë. Informacionet e mbledhura nga këto raporte, pastaj mund të shfrytëzohen për të identifikuar rreziqet e sigurisë, në mënyrë që veprimet e duhura të ndërmerren në këtë drejtim.
- 3.8 Sistemi i raportimit duhet të përdorë informacionet e mbledhura për të rritur sigurinë, e jo për të atribuar fajin, në rast të ndonjë gabimi të bërë gjatë punës. Për të inkurajuar raportimin pa frikën e pasojave, është e rëndësishme që të gjithë anëtarët e stafit të ndjejnë së në AeMC ka një kulturë të hapur dhe të drejtë të raportimit të sigurisë. Gjithashtu është me rëndësi që personi i cili ka raportuar incidentin/gabimin t’i jepet një përgjigje adekuate pas raportimit të tij.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

- 3.9 **Pikë kryesore** – është me rëndësi të mbahet mend se identifikimi i rrezikut nuk është një proces statik që kryhet vetëm një herë; ai duhet të kryhet sa herë që planifikohet një ndryshim organizativ në AeMC, sa herë institucioni juaj po kalon në rritje apo tkurrje të shpejtë të kapaciteteve, sa herë ju filloni të përdorni pajisje apo procedura të reja, sa herë ndryshohen anëtarët kyç të personelit ose në çfarëdo rasti kur vlerësoni se ekziston mundësia për zhvillimin e një risku të ri për sigurinë e organizatës tuaj.
- 3.10 **Pikë kryesore** – Për të inkurajuar personelin për të raportuar rreziqet potenciale, AeMC-ja juaj duhet të ketë një sistem të raportimit të sigurisë i cili është i drejtë, konfidencial, i thjeshtë dhe i përshtatshëm për t'u përdorur. Në një sistem të drejtë të raportimit të sigurisë, punonjësit nuk duhet të ndëshkohen për gabime të paparamenduara ose pa dashje. Në vend të kësaj, arsyet për gabimet duhet të hetohen në mënyrë që të nxirren mësimet e sigurisë.

Identifikimi i rrezikut (*Hazard*)

- 3.11 Procesi i identifikimit të rrezikut është mjet formal i grumbullimit, evidentimit, analizimit, veprimit dhe gjenerimit të përgjigjeve/reagimeve (*feedback*) rreth riskut që ndikojnë në sigurinë e aktiviteteve operacionale të AeMC-së suaj. Në një SMS të maturuar identifikimi i rrezikut është një proces i vazhdueshëm.
- 3.12 Ka shumë mënyra të identifikimit të rreziqeve dhe në varësi të madhësisë së AeMC-së suaj, metodat e mëposhtme mund të jenë të dobishme:
- Shqyrtimi i ideve (*Brainstorming*), ku Komiteti i Sigurisë apo grupe të vogla pune takohen për të identifikuar rreziqet e mundshme;
 - Të dhënat nga aksidentet e mëparshme, incidentet apo aksidentet dhe analizat e rëndësishme të ngjarjeve që lidhen me to;
 - Sistemet e raportimit të detyrueshëm/vullnetar të incidenteve (të brendshme dhe të jashtme);
 - Vlerësimet / auditimet e sigurisë të kryera nga brenda ose jashtë;
 - Informacionet mbi sigurinë nga burimet e jashtme, p.sh. organizata të ngjashme, media, grupet e hetimit të aksidenteve ajrore, autoritetet kombëtare të aviacionit etj;
 - Listat e përgjithshme të kontrollit të riskut.

Vlerësimi dhe zbutja e riskut

- 3.13 Qëllimi i procesit të vlerësimit të riskut, është t'i mundësojë AeMC-së vlerësimin e nivelit të riskut të ndërlidhur me identifikimin e rreziqeve, në lidhje me

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”

Zotëruesi

AAC

Dokumenti

O3-3.MU/PT.002

dëmin e mundshëm. Risqet duhet të vlerësohen në kuptimin e ashpërsisë dhe probabilitetit. Pasi të keni vlerësuar riskun në lidhje me ashpërsinë dhe probabilitetin, një matricë e thjeshtë e vlerësimit të riskut mund të përdoret për të përcaktuar nivelin e përgjithshëm të riskut. Në varësi të nivelit të riskut, mund të merren masa adekuate zbutëse për të eliminuar riskun ose për të zvogëluar riskun në një nivel më të ulët ose sa më të ulët të mundshme (ALARP), në mënyrë që të jetë e pranueshme për AeMC-në tuaj. Masat zbutëse duhet të zbatohen për të zvogëluar gjasën e paraqitjes së riskut, apo për të reduktuar ashpërsinë rezultuese të tij, nëse paraqitet.

- 3.14 Procesi i vlerësimit gjithashtu lejon që risqet të përshkallëzohen, në kuptim të potencialit të riskut, në mënyrë që prioritetet dhe resurset të mund të orientohen në mënyrë më efektive, në drejtim të risqeve të nivelit më të lartë. Figura 2 tregon një proces të thjeshtë të menaxhimit të riskut dhe një shembull se si mund të funksionojë ky proces është treguar në Aneksin B të këtij manuali udhëzues.
- 3.15 **Pikë kryesore** – Është e rëndësishme që personeli me ekspertizë dhe përvojën përkatëse të pëfshihet në procesin e vlerësimit të riskut, për të siguruar një proces të konsoliduar dhe të qëndrueshëm. Të gjitha vlerësimet e risqeve mbështeten në cilësinë e informacioneve të ofruara, me qëllim të arritjes së vlerësimit dhe në njohurinë e personelit të përfshirë në kryerjen e vlerësimit;

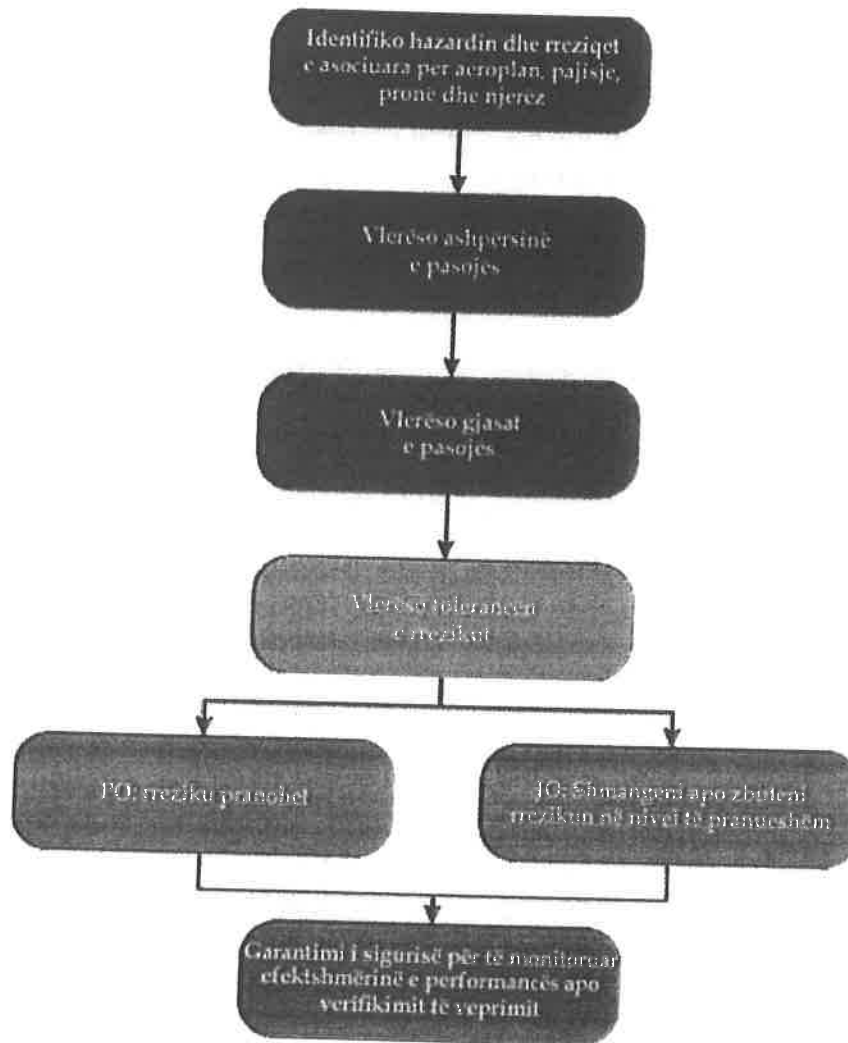

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Figura 2: Një proces i thjeshtë i menaxhimit të rrezikut

	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

3.16 Procesi i vlerësimit të riskut fillon me identifikimin e rrezikut/rreziqeve, të shoqëruara me risqet që janë identifikuar paraprakisht. Mund të paraqitet më shumë se një rrezik i ndërlidhur me një risk të veçantë dhe vlerësimi i rrezikut mund të ketë nevojë të kryhet për secilin rrezik.

Ashpërsia e riskut

3.17 Risku do të duhet të vlerësohet në bazë të ashpërsisë së tij (sa i rëndë do të jetë nëse ndodh?). Në mënyrë që të vlerësoni ashpërsinë, duhet të merrni parasysh çdo masë lehtësuese që aktualisht është përcaktuar për të zvogëluar ashpërsinë. Ju duhet të vlerësoni ashpërsinë në kuptim të skenarit më të keq të mundshëm realist, por mund të vëreni se duke shikuar në rezultatin më të besueshëm është më e lehtë të klasifikoni nivelet e ashpërsisë.

3.18 Për të ndihmuar në vlerësimin e ashpërsisë së riskut ju duhet të bëni pyetjet e mëposhtme:

- A do të ketë humbje jete në këtë rast (të punonjësve, aplikuesve, udhëtarëve etj.)?
- Cila është shkalla e mundshme e dëmtimit të pajisjeve, pasurisë apo dëmtimit financiar?
- Cili është probabiliteti i ndikimit në mjedis?
- Cilat janë implikimet e mundshme komerciale apo interesi i medias?
- A do të ketë humbje të reputacionit të organizatës?

3.19 Për të përcaktuar ashpërsinë, figura 4 e Aneksit B jep një shembull të tabelës së ashpërsisë që mund të përdoret, ose mund të vendosni që të përcaktoni ashpërsinë në një mënyrë tjetër.

Gjasat e riskut

3.20 Risku gjithashtu do të duhet të vlerësohet në lidhje me gjasat e tij (sa është mundësia e riskut që ndodh?) Me qëllim të vlerësimit të gjasave duhet të merrni parasysh çdo masë lehtësuese që është aktualisht e përcaktuar për të reduktuar gjasat. Përcaktimi i gjasave është ndonjëherë më i vështirë pasi nuk është një shkencë e saktë. Duhet të mbështetet në një analizë logjike dhe të përbashkët të rrezikut për të arritur në një përgjigje të arsyeshme.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

3.21 Për të ndihmuar në vlerësimin e probabilitetit, ju duhet të bëni pyetjet e mëposhtme:

- A ka ndonjë historik të ngjarjeve të ngjashme (qoftë në AeMC ose në organizata të tjera të njohura për ju) për rastin në fjalë, apo a është kjo një dukuri/ngjarje e izoluar?
- Cilat pajisje ose komponente të tjera të të njëjtit lloj mund të kenë të meta të ngjashme?
- Cilat procese të tjera mund të preken në të njëjtën mënyrë?
- Sa njerëz janë të përfshirë dhe sa i shpeshtë është aktiviteti?
- Cili grup (tjetër) i aplikantëve mund të ndikohet?

3.22 Për t’ju ndihmuar në përkufizimin e gjasave, figura 5 e Aneksit B jep një shembull të një tabele të probabilitetit/gjasës, që mund të përdoret, ose mund të vendosni të përcaktoni probabilitetin në një mënyrë tjetër.

Toleranca e riskut

- 3.23 Kur ashpërsia dhe gjasat e paraqitjes së riskut janë përcaktuar, atëherë mund të përdoret matrica e tolerancës së riskut për të vlerësuar se sa i tolerueshëm është risku. Një shembull i matricës së tolerancës së riskut mund të gjendet në figurën 6 të Aneksit B.
- 3.24 Duke përdorur një matricë të tolerancës së riskut, risku mund të klasifikohet ose si i pranueshëm, i rishikuar ose i papranueshëm, duke lejuar që të zhvillohet një strategji e përshtatshme për zbutjen e riskut nëse kërkohet.
- 3.25 **I Papranueshëm:** Nëse risku është i papranueshëm, veprimi apo aktiviteti duhet të ndërpritet menjëherë ose nuk duhet të zhvillohet fare. Në këtë rast nevojitet një zbutje e madhe e riskut, me qëllim të reduktimit të ashpërsisë së riskut, nëse ai realisht ndodh, ose duhet të zvogëlohet gjasja e paraqitjes së riskut. Normalisht, mund të zvogëlohet gjasja e paraqitjes së riskut më shumë se sa ashpërsia e riskut.
- 3.26 **I Rishikuar:** Nëse risku kategorizohet këtu, atëherë ashpërsia ose gjasja e paraqitjes së tij përbën një shqetësim; Duhet të kërkohet masa për të zbutur riskun në nivelin sa më të ulët të mundshëm (ALARP). Nëse pas ndërmarrjes së këtyre masave, risku vazhdon të mbetet në këtë kategori, atëherë kostoja e veprimeve të nevojshme për të ulur më tej riskun është shumë penguese. Risku mund të pranohet, me kusht që risku të kuptohet dhe të ketë miratimin e Menaxherit Përgjegjës.
- 3.27 **I Pranueshëm:** Nëse risku është i pranueshëm, atëherë pasoja e tij ka më pak mundësi të ndodhë apo të ndodhë me përmasa jo aq të mëdha sa të përbëjë një

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

shqetësim dhe në këtë rast, toleranca ndaj riskut është e pranueshme. Sidoqoftë, duhet t’i kushtohet vëmendje zvogëlimit të mëtejshëm të riskut.

Zbutja e riskut

- 3.28 Nëse niveli i riskut bie në kategorinë e papranueshme apo në atë të rishikuar, atëherë masat e zbutjes së riskut do të kërkohen për të zvogëluar riskun në një nivel sa më të ulët të mundshëm (ALARP).
- 3.29 Masat e zbutjes të riskut janë veprime ose ndryshime, siç janë ndryshimet në procedurat operative, në pajisje apo në infrastrukturë, për të zvogëluar si ashpërsinë ashtu edhe gjasat/probabilitetin e paraqitjes së riskut.
- 3.30 Në përgjithësi strategjitë për zbutjen e riskut klasifikohen në tri kategori:

Shmangia: Operacioni apo aktiviteti anulohet ose shmanget, sepse risku i sigurisë tejkalon dobitë e vazhdimin të aktivitetit, duke eliminuar kështu riskun në tërësi.

Zvogëlimi: Frekuenca e operacionit apo e aktivitetit zvogëlohet ose merret masë për zvogëlimin e përmasave/ashpërsisë të pasojave të riskut.

Veçimi/Ndarja: Veprimi merret për të izoluar efektet e pasojave të riskut ose për të ndërtuar masa të shumta mbrojtëse kundër tij.

Regjistri i rrezikut (*Hazard log*)

- 3.31 Çfarëdo lloj rreziku i identifikuar i sigurisë, vlerësimet e riskut dhe veprimet pasuese duhet të dokumentohen në mënyrë të qartë. Një mënyrë e pranueshme për t’a arritur këtë është krijimi i një regjistri të riskut apo ditari të rrezikut. Këto dy dokumente duhet të përfshijnë secilin rrezik të identifikuar, rrezikun/rreziqet e ndërlidhura me të, rezultatet e vlerësimit të riskut, duke marrë parasysh çfarëdo lloj mase aktuale zbutëse të vendosur, masat e tjera për zbutjen e riskut nëse janë të nevojshme dhe një rivlerësim të riskut, sapo të merren masat zbutëse të zbatuara, për të vlerësuar nëse ato kanë arritur rezultatin e dëshiruar. Regjistri i rrezikut është dokument pune dhe duhet të rishikohet rregullisht, veçanërisht gjatë çdo takimi të Komitetit të Sigurisë. Regjistri i rrezikut është pjesë e dokumentacionit të SMS-së për AeMC-në tuaj. Shembuj të një regjistri të përshtatshëm të rrezikut dhe vlerësimit të riskut mund të gjenden në Shtojcën B të këtij manuali udhëzues.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Kapitulli 4. Garantimi i sigurisë

Hyrje në garantimin e sigurisë

- 4.1 Garantimi i sigurisë monitoron performancën e sigurisë së AeMC-së suaj dhe efektivitetin e SMS-së suaj. Kjo do të sigurojë që identifikimi i rreziqeve, vlerësimi i risqeve dhe procesi i zbutjes së tyre të ndiqen në mënyrë efektive dhe se masat e duhura zbutëse po zbatohen dhe veprojnë sipas qëllimit.
- 4.2 **Pikë kryesore** – Elementi i garantimit të sigurisë jep besueshmëri se për të gjitha risqet e identifikuara aplikohen masat zbutëse dhe se ato arrijnë objektivat e tyre të synuara.

Monitorimi dhe matja e performancës së sigurisë

- 4.3 Me qëllim të menaxhimit të performancës së sigurisë të AeMC-së, këtë performancë ju duhet t’ua matni në farë një mënyrë, dhe për këtë ju keni nevojë për të dhëna të sigurisë. Hapi i parë në këtë drejtim është identifikimi i treguesve të performancës së sigurisë *Safety Performance Indicators – (SPI)*. SPI-ja është një tregues që tregon se sa është e sigurtë AeMC-ja juaj. Se çfarë SPI ju përdorni do të varet nga AeMC-ja juaj dhe niveli i të dhënave që mbledhni, sidoqoftë disa shembuj të përgjithshëm janë dhënë në Aneksin E.
- 4.4 **Pikë kryesore** – Treguesit e performancës jo gjithmonë duhet të bazohen në ngjarje; ia vlen të konsideroni frekuencën dhe pjesëmarrjen e takimeve të sigurisë dhe niveleve të raportimit të sigurisë; Kjo mund të përparojë me të dhëna të mjaftueshme për një rishikim të raporteve të sigurisë, të cilat mund të përfshijnë kategorizimin e raporteve të sigurisë në fushën e veprimit të raportuesit, llojet e ngjarjeve dhe llojet e pajisjeve ose aplikuesit.

Burimet e të dhënave të sigurisë

- 4.5 Burimet e të dhënave të sigurisë në kuptim të SPI-së mund të përfshijnë:
- Raportet e incidenteve dhe risqeve;
 - Ankesat e palëve që u është ofruar shërbimi;
 - Raportimet e detyrueshme, siç kërkohen nga legjislacioni në fuqi;
 - Anketat e konsumatorëve apo të kontraktorëve;
 - Hulumtimet e sigurisë apo gjetjet e auditimeve në fushën e sigurisë.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

- 4.6 Objektivat e performancës së sigurisë mund të jenë më të vështira për t’u përcaktuar dhe mund të jetë më e rëndësishme të hulumtohen ngjarjet e veçanta dhe të shikohen trendet në kuadër të të dhënave të kufizuara që kemi në dispozicion, p.sh shqyrtimi i raporteve të incidenteve/aksidenteve në organizatat e tjera të ngjashme, gjithashtu mund të rezultojnë me dobi.

Menaxhimi i ndryshimit

- 4.7 Aktivitetet e AeMC-së janë dinamike dhe ndryshimet mund të ndodhin shpesh. Një proces i thjeshtë duhet të vendoset për të identifikuar risqet potenciale dhe të vlerësojë ndikimin potencial në sigurinë e aktiviteteve, që mund të rezultojnë pas këtyre ndryshimeve. Ndryshimet përfshijnë futjen e pajisjeve të reja, ndryshimet në infrastrukturë apo fushëveprimtari, shërbimet e reja të kontraktuara, procedurat e reja ose ndryshimet në anëtarët kyç të personelit. A janë procedurat dhe dokumentacioni juaj ekzistues të përshtatshëm apo duhet të ndryshohen? A janë anëtarët e personelit të trajnuar mjaftueshëm dhe a janë të vetëdijshëm grupet që ju i shërbeni për këto ndryshime?
- 4.8 Duke marrë parasysh parimet e ALARP, qëllimi i procesit të menaxhimit të ndryshimit duhet të jetë që risku i ndërlidhur me ndryshimin e planifikuar, nuk do të ketë ndikim në aktivitet e ardhshme dhe të tashme të AeMC-së.
- 4.9 **Pikë kryesore** – Procesi i menaxhimi të ndryshimit duhet të përcillet me një qasje të njëjtë të strukturuar, sikurse procesi normal i vlerësimit të riskut i përdorur nga AeMC-ja.

Menaxhimi i incidenteve

- 4.10 Incidentet do të ndodhin në mënyrë të pashmangshme dhe kjo mund të paraqesë një mundësi të çmuar për të nxjerrë mësim për AeMC-në. Në një SMS efektiv duhet të ekzistojë një proces për të mësuar nga çdo incident dhe për të zbatuar çdo ndryshim që mund të kërkohet nga ky incident. Prandaj, AeMC-ja duhet t’a ndërtojë një proces për të siguruar që çdo incident/aksident që ndodhë të hetohet në mënyrën e duhur. Niveli i hetimit duhet të reflektojë rëndësinë e ngjarjes. Hetimi duhet të përfshijë çka ka ndodhur, kur, ku, si dhe kush është i përfshirë në të. Gjithashtu, duhet përpjekur të kuptohet se pse ka ndodhur kjo ngjarje. Gjatë këtij veprimi është me rëndësi të përcaktohen faktet dhe të shmangen spekulimet.
- 4.11 **Pikë kryesore** – Duhet të përpiqeni të jeni objektiv: hetimi duhet të gjejë se pse ndodhi ngjarja, me qëllim të parandalimit të përsëritjes së saj dhe jo për të gjetur dikë që duhet fajësuar.
- 4.12 **Pikë kryesore** – Komiteti i Sigurisë ose grupet e punës duhet të shqyrtojnë të gjitha gjetjet nga incidentet ose aksidentet dhe të rekomandojnë përmirësime nëse është e nevojshme.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Mësimet e nxjerra duhet të ndahen me anëtarët e tjerë të personelit dhe me organizatat e tjera relevante me të cilat AeMC është në ndërveprim.

Përmirësimi i vazhdueshëm i SMS-së

- 4.13 SMS-ja juaj duhet të jetë pjesë përbërëse e AeMC-së suaj. Ai duhet të jetë dinamik, dhe jo statik, dhe duhet të ketë për qëllim që të përmirësojë në mënyrë të vazhdueshme performancën e sigurisë së AeMC-së suaj.

Garantimi i sigurisë dhe monitorimi i përputhshmërisë së SMS-së

- 4.14 Si pjesë e SMS-së suaj do të jetë i nevojshëm krijimi i funksionit të mbikqyrjes së përputhshmërisë (për disa organizata kjo mund të jetë pjesë e sistemit të menaxhimit të cilësisë). Idealisht, funksioni i monitorimit të përputhshmërisë është një vlerësim i pavarur që garanton se ky SMS është efektiv dhe funksional.
- 4.15 Kjo kërkon monitorimin për:
- Rishikimin se si AeMC juaj përputhet me kërkesat e publikuara për një SMS;
 - Verifikimin që lehtësimet dhe kontrollet që janë vënë në vend për të kontrolluar risqet e identifikuar janë të qëndrueshme dhe efektive;
 - Vlerësimin e efikasitetit të procedurave dhe proceseve në manualin tuaj të SMS-së siç përshkruhet në të, dhe si ato zbatohen dhe praktikohen.
- 4.16 Duhet të ekzistojë një proces i mbyllur për të siguruar që problemet e identifikuar të korrigjohen. Auditimet duhet gjithashtu të përfshijnë vlerësimet e organizatave të tjera që lidhen me AeMC-në tuaj dhe që mund të ndikojnë në sigurinë.
- 4.17 **Pikë kryesore** - Në një AeMC të vogël ku të gjithë mund të përfshihen në SMS, do të jetë sfiduese të krijohet një rishikim apo auditim i pavarur. Në raste të tilla mund të kërkohet auditor i jashtëm i pavarur ose marrëveshje të bëra me organizata të tjera të jashtme.
- 4.18 **Pikë kryesore** - Meqënëse sistemi i monitorimit të përputhshmërisë ndihmon në monitorimin e performancës së sigurisë së AeMC-së, është e rëndësishme që Menaxheri i Përgjegjës të përfshihet dhe të monitorojë sistemin dhe atë që zbulohet më pas.
- 4.19 **Pikë kryesore** - Si një AeMC e aprovuar mund të ketë kërkesa specifike që diktojnë atë që është e pranueshme si një sistem i monitorimit të përputhshmërisë dhe ky udhëzim duhet të lexohet në kontekst me ato kërkesa specifike.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Kapitulli 5. Promovimi i sigurisë

Edukimi dhe trajnimi për siguri

- 5.1 I gjithë personeli i AeMC-së ka përgjegjësi për sigurinë e aviacionit. Është e rëndësishme që i gjithë personeli të jetë kompetent për të ushtruar përgjegjësitë dhe detyrat e veta në kuadër të sigurisë. Kjo arrihet përmes trajnimit dhe vlerësimit të vazhdueshëm të personelit. Ky trajnim duhet të përfshijë SMS-në e AeMC-së, politikën e sigurisë, procedurat e raportimit, përgjegjësitë e sigurisë dhe mënyrën se si individët mund të kontribuojnë në të gjitha nivelet. Trajnimi i sigurisë duhet të përfshijë trajnimet periodike /përditësuese apo të ripërtëritjes së njohurive.
- 5.2 **Pikë kryesore** – Dosjet e trajnimit për të gjithë anëtarët e personelit duhet të ruhen.
- 5.3 **Pikë kryesore** – Promovimi efektiv i sigurisë duhet të rezultojë në inkurajimin aktiv të të gjithë personelit për identifikimin dhe raportimin e risqeve.
- 5.4 **Pikë kryesore** – Të gjithë anëtarët e personelit duhet të jenë të vetëdijshëm për risqet dhe rreziqet e sigurisë, të ndërlidhura me detyrat e tyre.
- 5.5 **Pikë kryesore** – Mësimet e nxjerra nga investigimet/hetimet duhet të shpërndahen në mënyrë efektive tek të gjithë anëtarët e personelit.

Komunikimi për sigurinë

- 5.6 Është e rëndësishme që të gjithë anëtarët e personelit të jenë plotësisht të vetëdijshëm për SMS-në dhe për çfarëdo lloj çështjesh të tjera që prekin sigurinë e AeMC-së suaj. Informatat e tjera përkatëse për sigurinë duhet të shpërndahen tek përdoruesit e shërbimeve tuaja dhe palët e tjera me të cilat keni raporte kontraktuale.
- 5.7 Komunikimi efektiv siguron që të gjithë anëtarët e personelit të jenë plotësisht të vetëdijshëm për SMS-në, përfshirë informacionin me rëndësi kritike për sigurinë, të ndërlidhur me risqet e vlerësuara apo të analizura. Të gjithë anëtarët e personelit duhet ta kuptojnë se pse ndërmerren veprime të veçanta dhe pse procedurat e sigurisë paraqiten apo ndryshohen.
- 5.8 Takimet e rregullta të stafit ku diskutohen informatat, veprimet dhe procedurat mund të përdoren për qëllim të komunikimit në çështjet e sigurisë.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

- 5.9 **Pikë kryesore** – Kjo mund të arrihet me lehtësi përmes takimeve, buletineve të sigurisë, broshurave apo shpalljeve që vendosen në hapësirat e institucionit ose shpërndahen përmes postës elektronike dhe në faqen e internetit të AeMC-së. Duhet të bëhen përpjekje serioze për të shkëmbyer praktikat më të mira lidhur me informacionet përkatëse që kanë të bëjnë me sigurinë me organizata të tjera të ngjashme.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Kapitulli 6. Proceset specifike të një AeMC-je

Çfarë duhet të mbulojë SMS-ja juaj?

6.1 Deri në këtë pikë ky dokument ka trajtuar pjesët e një SMS-je që janë të përgjithshme për organizata jo-komplekse. Por, ekzistojnë aktivitete dhe procese që janë të veçanta për AeMC-në që gjithashtu duhet të përfshihen në SMS-në tuaj dhe të cilat janë:

- Certifikimi mjekësor në përputhje me Part-MED;
- Sigurimi i konfidencialitetit mjekësor;
- Hulumtimi mjekësor.

Certifikimi mjekësor në përputhje me Part-MED

6.2 Duhet të keni parasysh risqet dhe rreziqet që dalin nga proceset që përdoren në AeMC-në tuaj për vlerësimin dhe lëshimin e certifikatave mjekësore në përputhje me Pjesën-MED.

6.3 Veçanërisht duhet të keni në konsideratë:

- Mënyrën se si i menaxhoni rastet në përputhje me materialet udhëzuese që ju jepen nga AAC, me qëllim që të kuptoni më lehtë rregullat e zbatueshme sipas akteve nenligjore ne fuqi.
- Procesin e konsultimeve të brendshme apo mënyrën e referimit të një rasti tek AAC ose autoriteti i shtetit i cili lëshon licencën/certifikatën e aplikuesit në fjalë.
- Mënyrën e verifikimit të certifikatave paraprake mjekësore dhe të dhënave të certifikatave të reja në mënyrë që ato të përmbajnë hollësi të sakta të aplikuesve, përfshirë edhe kufizimet përkatëse që ato mund të kenë.
- Mënyrën e vlerësimit të EKG-ve, në mënyrë që çfarëdo lloj karakteristike me rëndësi klinike që ato mund të tregojnë, të mos interpretohet si normale, pa u marrë në shqyrtim dhe në konsideratën e duhur.

6.4 Ka gjasë që ju të keni kryer auditime të rezultateve nga ekzaminimet mjekësore me qëllim të zbulimit të gabimeve dhe kjo mund të përfshihet në masat zbutëse për vlerësimin tuaj të rrezikut.

	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

- 6.5 Aneksi 1 i ICAO-së rekomandon që gjetjet të cilat dalin nga vlerësimet mjekësore të shqyrtohen me qëllim të identifikimit të fushave me rrezik të rritur për certifikim aeromjekësor dhe të paaftësisë mjekësore gjatë fazës së fluturimit. Kjo mund të bëhet pjesë e SMS-së në bashkëpunim me autoritetin kompetent.

Garantimi i konfidencialitetit mjekësor

- 6.6 AeMC-së i kërkohet të krijojë një sistem të mbajtjes së të dhënave mjekësore, që lejon ruajtjen adekuate dhe gjurmueshmërinë e besueshme të të gjitha aktiviteteve në lidhje me to. Përveç kësaj, AeMC-ja duhet të krijojë një sistem të ruajtjes së dosjeve, me detajet e ekzaminimeve dhe vlerësimeve mjekësore, të kryera me qëllim të lëshimit, të vazhdimet apo të ripërtëritjes së certifikatave mjekësore, për një periudhë kohore prej së paku 10 vitesh, pas datës së ekzaminimit të fundit mjekësor.
- 6.7 Të gjitha të dhënat mjekësore duhet të mbahen në atë mënyrë që i mbron ato nga dëmtimi, ndryshimi në përmbajtje ose vjedhja dhe siguron ruajtjen e konfidencialitetit mjekësor gjatë gjithë kohës së mbajtjes së tyre. Mbrojtja do të ndryshojë në varësi të faktit nëse të dhënat ruhen si kopje letre ose duke përdorur mediat elektronike. Në të dyja rastet, siguria nga qasja e paautorizuar do të sigurohet p.sh. duke kufizuar hyrjen në zonat ku ruhen dokumentat në formë letre ose sigurinë e qëndrueshme me TI-së (IT) për të dhënat elektronike.

Hulumtimi mjekësor

- 6.8 Në rast kur hulumtimi në fushën e mjekësisë së aviacionit kryhet në ose nga ana e AeMC-së suaj, atëherë SMS-ja duhet të përfshijë proceset për kryerjen e këtyre hulumtimeve, publikimin e rezultateve të tyre, duke marrë parasysh risqet dhe rreziqet e ndërlidhura me to, me qëllim që hulumtimi të kryhet në mënyrë të sigurtë dhe në bazë të parimeve etike.

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Manual Udhëzues “Sistemi i Menaxhimit të Sigurisë (SMS) për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)”	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Kapitulli 7. Zbatimi efektiv i një SMS-je

Analiza “GAP”

- 7.1 Ky dokument përshkruan elementet bazike që përbëjnë SMS-në për një AeMC. Shumica e organizatave tashmë mund të kenë disa nga këto komponente në fuqi. Gjithashtu nuk është e pritshme që SMS-ja e AeMC-së suaj të jetë plotësisht funksionale menjëherë; do të duhet kohë dhe përpjekje për të integruar këto komponente të SMS-së në AeMC-në tuaj, në mënyrë që ato të jenë plotësisht efektive.
- 7.2 Rekomandohet që ju të vlerësoni AeMC-në dhe të identifikoni elementët/komponentët që tashmë ekzistojnë dhe cilët komponentë duhet të zbatohen apo të fuqizohen. Një metodë e dobishme për të arritur këtë është analiza GAP. (Analiza GAP përfshin krahasimin e performancës aktuale me performancën e mundshme ose të dëshiruar). Për t'ju ndihmuar të vlerësoni secilin komponent brenda AeMC-së suaj, një grup pyetjesh vlerësimi për një AeMC është dhënë në Aneksin F.

Plani Zbatues (Implementues)

- 7.3 Duke u nisur nga analiza “GAP” ju mund të zhvilloni një plan implementues për të zbatuar pjesët e mbetura të komponentëve të rëndësishëm të SMS-së, brenda një periudhe kohore në mënyrë logjike dhe të strukturuar. Ndonëse plani juaj duhet të ketë një afat kohor zbatimi, ju duhet të jeni realist, pasi disa komponentë janë më të vështirë të zbatohen sesa të tjerët.
- 7.4 Mbani mend:
- Një SMS i maturuar do të marrë kohë për t`u zbatuar plotësisht;
 - Është e rëndësishme që të gjithë anëtarët e personelit të kenë mundësinë për të kontribuar në zhvillimin e SMS-së;
 - Nëse keni çfarëdo lloj dyshimi, kontaktoni AAC për këshilla apo Sugjerime.

	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Aneksi A

Shembull i politikës së sigurisë

Siguria është në vëmendjen paresore te organizatës [emri i organizatës suaj].

Si Menaxher Përgjegjës është në përgjegjësinë time garantimi i sigurisë në kuadër të shërbimeve tona dhe operimeve të organizatës.

Unë garantoj që resurset përkatëse dhe trajnimet e mjaftueshme do të ofrohen, me qëllim menaxhimin efektiv të sigurisë.

Ne inkurajojmë të gjithë punonjësit dhe palët e interesuara që të raportojnë ngjarjet që ndërlidhen me sigurinë apo rreziqet potenciale, sado të parëndësishme të mund të vlerësohen ato në kohën e paraqitjes së tyre.

Kemi një kulturë të hapur të raportimit që inkurajon raportim të lirë dhe të sigurtë, nëpërmjet një kulture të drejtë të raportimit.

Ne përpiqemi të arrijmë:

- Një ambient pa aksidente;
- Një sistem efektiv të menaxhimit të sigurisë dhe përmirësimin e vazhdueshëm të tij;
- Përputhshmëri të plotë me të gjitha rregulloret kombëtare dhe ndërkombëtare që aplikohen për ne.

Këto objektiva janë për të mirën e organizatës, të punonjësve dhe të klientëve. Për këtë qëllim kemi përgjegjësi të përbashkët për të arritur këto qëllime.

Siguria është përgjegjësi e të gjithëve.

Nënshkruar nga Menaxheri Përgjegjës.

Nënshkrimi:

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Aneksi B

SHEMBULL I REGJISTRIT (LOG-ut) TË RISKUT DHE VLERËSIMIT TË RREZIKUT

Datë:

Personi përgjegjës:

Nr. I Kontaktit.....

Pjesëmarrësit:

Raportuar nga:

Nr.i kontaktit:

Data e raportimit:

Data e shqyrtimit të hapave pasues:

 <small>AGENCIJA E AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëuesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Rreziku i identifikuar	Rreziku i shoqëruar/ pasojat	Masat ekzistuese zbutëse të rrezikut	Niveli aktual i rrezikut	Masat e mëtejshme zbutëse	Rishikimi i nivelit të rrezikut	Veprimi i ndërmarrë, dhe kur ?
	<p>Rrëshqitja, pengimi dhe rrëzimi në platformën e vrapimit</p>	<p>Mbajtëset anësore në platformën e vrapimit</p> <p>Të sigurohet që asnjë objekt të mos jetë i vendosur pas platformës së vrapimit</p> <p>Mirëmbajtja dhe testimi vjetor i pajisjes</p>	<p>Ashpërsia 3</p> <p>Gjasat 3</p> <p>Rishikim i rregullt</p>		<p>Ashpërsia 3</p> <p>Gjasat 3</p> <p>Rishikim i rregullt</p>	

Ushtrim për elektrokardiografi duke

**Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)**

Zotëruesi

AAC

Dokumenti

O3-3.MU/PT.002

**përdorur platformën e
vrapimit**

<p>Provokim i aritmisë dhe ishemisë kardiake gjatë testit</p>	<p>Proces i dokumentuar qartësi për ndërmarrjen e testimeve për të cilat janë të familjarizuar anëtarët e personelit</p> <p>Vlerësimi nga kardiologu para fillimit të testit</p>	<p>Ashpërsia 4</p> <p>Gjasat 3</p> <p>Rishikimi i rregullt</p>	<p>Të sigurohet që i gjithë stafi i AeMC-së të kryejë trajnim në reanimacion kardio-pulmonar dhe të mirëmbajë këtë kompetencë</p> <p>Të kenë pajisjet e duhura për RKP përfshirë defibrilatorin e jashtëm</p> <p>Të kryhen trajnime të simuluara dy herë në vit</p>	<p>Ashpërsia 3</p> <p>Gjasat 2</p> <p>Rishikim i rregullt</p>	<p>Menaxheri i sigurisë</p>
---	--	--	---	---	-----------------------------

 <small>AUTORITATI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Shembull i identifikimit të rrezikut dhe procesi i vlerësimit të riskut në AeMC

Identifikimi i rrezikut

Qendra Aeromjekësore (AeMC) e cila kryen vlerësime shtesë të aplikantëve për certifikim mjekësor me anomali të EKG-së në qetësi dhe me sëmundje të dyshuar apo të vërtetuar koronare të zemrës. Rreziku i identifikuar në këtë rast është EKG duke përdorur platformën e vrapimit.

Risku shoqërues

Këshilli i Sigurisë në kuadër të AeMC-së i përbërë na Drejtori i AeMC-së (Menaxheri Përgjegjës), një AME tjetër i cili është i punësuar gjithashtu në AeMC në cilësinë e Menaxherit të Sigurisë kanë vlerësuar një numër të risqeve të ndryshme brenda AeMC- së dhe ndërmjet veprimeve të nevojshme për të adresuar këto është përcaktuar që duhet të ketë një vlerësim të duhur të riskut për EKG-të në ngarkesë (*Figura 1*). Komiteti i Sigurisë konstatoi se pasojat më të rëndësishme negative të ndërmarrjes së të elektrokardiografisë në ngarkesë janë rrëshqitjet dhe pengimet në platformën e vrapimit, që mund të provokojnë një aritmi të theksuar ose ishemi kardiake gjatë testimit.

Masat e zbutjes së rrezikut

Masat e zbutjes së riskut që zbatohen në këtë rast me qëllim parandalimi të rrëshqitjes dhe pengimet në platformën e vrapimit, përfshijnë mbajtëset anësore për duar ku i ekzaminuari mbahet përderisa ecë me intensitet të caktuar, dhe duke siguruar që nuk ka objekte të cilat gjenden pas platformës së vrapimit që do të mund të shkaktonin lëndime për të ekzaminuarin, në rast të rrëzimit prapa. Përveç kësaj, gjithashtu duhet të zbatohet mirëmbajtja vjetore e pajisjes nga ana e një pale kontraktuese të jashtme, me qëllim të zvogëlimit të rrezikut për ndalimin e papritur të platformës së vrapimit gjatë punës me të. Masat zbutëse të riskut të aplikuara, me qëllim të reduktimit të tij në raport me nxitjen e një aritmie apo ishemie kardiake gjatë testit përfshijnë një proces të dokumentuar të vlerësimit paraprak të riskut dhe të familjarizimit të personelit me pajisjen, procedurë kjo që mund të rishqyrtohet në bazë vjetore apo në çdo rast, nëse gjatë punës paraqitet ndonjë çështje me ndikim në sigurinë e testit. Para testit të gjithë të ekzaminuarit vlerësohen nga kardiologu për të zvogëluar rrezikun e nxitjes së ndonjë efekti të padëshiruar gjatë zhvillimit të testimit.

Përcaktimi i nivelit aktual të riskut

Data e lëshimit: 21/04/2019	Rishikimi Nr: 00	Faqe: 37 nga 54
-----------------------------	------------------	-----------------

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Hapi i radhës është përcaktimi i nivelit të riskut që lidhet me mundësinë e rrëzimit apo të një zhvillimi të padëshiruar kardiak. Sa i ashpër do të jetë nëse ndodhë dhe cilat janë gjasat që ky zhvillim të ndodhë?

Ashpërsia (Shkalla e riskut)

Ashpërsia (shkalla e riskut) përcaktohet duke përdorur tabelën nr. 4 si më poshtë. Këshilli i Sigurisë ka vlerësuar se rrëshqitjet, pengimet dhe rrëzimet që mund të rezultojnë me lëndime të rënda në kokë, të llogariten në ashpërsinë (shkallën e riskut) me vlerë 3. Nëse gjatë kryerjes së testit nxitet një ngjarje (efekt) e padëshiruar cardiake, e njëjta vlerësohet në ashpërsi (shkallë të riskut) me vlerë 4.

Figura 4. Klasifikimi i ashpërsisë (shkallës së riskut) sipas pasojave që mund të sjellë

Definicioni	Domethënia	Vlera
Katastrofik	Rezulton me aksident, vdekje apo dëmtim të pajisjes	5
I rrezikshëm	Lëndim i rëndë apo dëmtim madhor të pajisjes	4
Madhor	Incident serioz apo lëndim	3
Minor	Rezulton në incident minor	2
I papërfillshëm	Problematika me pasoja të vogla	1

Përcaktimi i gjasës (probabilitetit të riskut)

Tabela në Figurën 5 përcakton e probabilitetin rëshqitjes, pengimit rrëzimit apo ndonjë ndodhie të veçuar cardiake gjatë ushtrimit të EKG-së në ngarkesë. Përcaktimi i gjasës (mundësisë së riskut) duhet të mbështetet në masat zbutëse ndaj riskut, të cilat janë aktualisht në fuqi dhe të efektivitetit të tyre në raport me rrezikun e identifikuar. Me vlerësimin paraprak nga kardiologu dhe pastaj me monitorimin e vazhdueshëm përgjatë procesit të ekzaminimit, dhe shqyrtimit të literaturës së kësaj fushe është përcaktuar se gjasa (probabiliteti i riskut) e një ndodhie të veçuar cardiake do të ishte shumë e rrallë dhe e përcaktuar si “e pamundur”.

Është më e mundur që i ekzaminuari të pengohet apo të rrëzohet.

Kjo rrallë ndodhë, prandaj risku i paraqitjes së kësaj ndodhie është vlerësuar të jetë “I veçuar” (i izoluar).

Data e lëshimit: 21/04/2019	Rishikimi Nr: 00	Faqe: 38 nga 54
-----------------------------	------------------	-----------------

 <small>AGJENTESHA E AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Figura 5: Klasifikimi i gjasës (mundësisë së rrezikut) së ndodhisë

Definicioni	Domethënia	Vlera
I shpeshtë	Gjasa (mundësia e rrezikut) është që të ndodhë shumë herë (ka ndodhur shpesh)	5
I kohëpaskohshëm	Me gjasë (mundësia e rrezikut) që të ndodhë ndonjëherë (ka ndodhur jo shpesh)	4
I veçuar	Vështirë të ndodhë, por i mundshëm (ka ndodhur rrallë)	3
I pamundur	Shumë pak mundësi që të ndodhë (nuk dihet që ka ndodhur)	2
Skajshmërisht i pamundur	Pothuajse e pakconceptueshme që ngjarja do të ndodhë	1

Shënim: Definicionet e paraqitura në këtë tabelë janë vetëm shembull ilustrues. Mund të jetë më e dobishme për ju të përcaktoni definicionet cilësore, siç janë numri i ndodhjeve në një periudhë të caktuar kohore për numrin e aplikuesve/kandidatëve të vlerësuar/ekzaminuar.

Përcaktimi i tolerancës së riskut

Duke përdorur matricën e vlerësimit të riskut në Figurën 6, nëse risku përcaktohet si katastrofik (5) dhe i Veçuar (3), atëherë risku do të klasifikohet në kategorinë e **Papranueshme**.

	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Figura 6: Matrica e tolerancës së rrezikut

		Përmasa/ Shkalla e riskut			
Gjasa e riskut		E papranueshme		E shqyrtueshme	
		E papranueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E papranueshme
E papranueshme	E papranueshme	E papranueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme
E papranueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme
E papranueshme	E papranueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E papranueshme
E shqyrtueshme	E papranueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E papranueshme
E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E papranueshme
E papranueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E shqyrtueshme	E papranueshme

E papranueshme: Shkalla e riskut është e papranueshme dhe masa të mëdha zbutëse kërkohen për të zvogëluar shkallën e riskut në nivelin më të ulët praktikisht të arsyeshëm.

E shqyrtueshme: Niveli i riskut është shqetësues dhe masat zbutëse ndaj tij kërkohen me qëllim të reduktimit në nivelin më të ulët praktikisht të arsyeshëm (ALARP). Në rastet kur reduktimi/zbutja e mëtejshme e riskut nuk është praktike apo e zbatueshme, risku mund të pranohet, me kusht që ky risk është kuptuar drejt dhe ka miratimin e MenaxheritPërgjegjës

E pranueshme: Risku konsiderohet me shkallë të pranueshme, por duhet të shqyrtohet nëse vazhdon të rishfaqet.

Masat të tjera për zbutjen e riskut

Shqyrtimi i mëtejshëm i riskut, përcakton që Menaxheri i Sigurisë duhet të sigurojë që i gjithë personeli të jetë i aftë të menaxhojë një ndodhi të padëshiruar kardiace nëse

	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

shfaqet dhe se kjo mund të përmirësohet duke siguruar që personeli të jetë i trajnuar në reanimimin kardiopulmonar (RKP) dhe trajnimeve të vazhdueshme për rifreskimin e njohurive dhe aftësive të tyre. Pajisjet e përshtatshme për të menaxhuar këto ndodhi duhet të vendosen në hapësirë për qasje të lehtë nga platforma e vrapimit, dhe të vlerësohen në baza periodike përmes ushtrimeve të paparalajmëruara, me qëllim të menaxhimit sa me të mirë të kësaj ndodhie.

Rishikimi i nivelit të riskut

Këshilli i Sigurisë konstaton se masat e ndërmarra kanë reduktuar shkallën/ashpërsinë e ndonjë lëndimi që do të mund të ndodhte gjatë ushtrimit të EKG-së në ngarkesë, megjithë mbajtjen e nivelit të tolerancës së rrezikut në nivelin e "Shqyrtueshëm".

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Aneksi C

SHEMBULL I FAQES SË PËRMBAJTJES SË MANUALIT TË SMS-së

1. Tabela e përmbajtjes
2. Lista e faqeve efektive
3. Lista e shpërndarjes
4. Politika e sigurisë dhe objektivat – *(duhet të përfshijë edhe politikën e sigurisë të nënshkruar nga Menaxheri Përgjegjës)*
5. Organizimi i sigurisë – *(duhet të përshkruajë strukturën menaxheriale të AeMC-së)*
 - a) Fushëveprimi i SMS-it dhe aktivitetet e kontraktuara - *duhet të përshkruajë atë që SMS mbulon dhe si ndërlidhet me palët e tjera të lidhura me sigurinë.*
 - b) Përgjegjshmëria e sigurisë dhe përgjegjësitë - *duhet të përshkruajë anëtarët kyç të personelit të sigurisë, anëtarët e komisionit për siguri dhe përgjegjshmërinë e sigurisë dhe përgjegjësitë e të gjithë anëtarëve kyç të personelit.*
 - c) Dokumentimi i SMS-së – *duhet të përshkruajë mënyrën se si dokumentohet dhe regjistrohet SMS.*
6. Identifikimi i rrezikut dhe procesi i menaxhimit të riskut - *duhet të përfshijë raportimin e sigurisë dhe procesin e identifikimit të rrezikut ,vlerësimin e riskut dhe menaxhimin si dhe kontrollimin e tij.*
7. Garantimi i sigurisë - *duhet të përfshijë mënyrën se si SMS dhe rezultatet e tij janë të audituara, si dhe duhet të përfshijë gjithashtu edhe monitorimin e performancës së sigurisë dhe procesin e matjes.*
8. Menaxhimi i ndryshimeve - *duhet të përshkruaj se si AeMC-ja përdor sistemin e SMS-së për të menaxhuar ndryshimet.*
9. Plani i reagimit emergjent - *duhet të përshkruaj se si AeMC-ja do të veprojë në një situatë emergjente dhe të sigurojë një udhëzues të shpejtë për anëtarët kyç të personelit*

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Aneksi D

SHEMBULL I FORMULARIT TË RAPORTIMIT TË SIGURISË

Pjesa A: Të plotësohet nga personi i cili identifikon ngjarjen ose riskun

Data e ngjarjes: _____ Koha: _____

Vendndodhja : _____

Emri i raportuesit: _____

Spektori/Organizata: _____

Ju lutem përshkruani ne tërësi ngjarjen ose rrezikun e identifikuar:

Përfshini edhe rekomandimet tuaja se si të parandaloni ngjarjet e njëjta

Sipas mendimit tuaj, cila është probabiliteti i një ngjarjeje të tillë apo të ngjashme të ndodh përsëri?
 Jashtëzakonisht e pamundur
 E shpeshtë

1 2 3 4 5

Çfarë konsideroni mund të jetë pasoja më e keqe e mundshme nëse kjo ngjarje ndodh përsëri

E parëndësishme
 Katastrofike

1 2 3 4 5

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Pjesa B: Të plotësohet nga Zyrtari / Menaxheri i Sigurisë

Ky raport është de-identifikuar dhe është futur në bazën e të dhënave të

kompanisë. Referenca e raportit: _____

Emri dhe mbiemri: _____

Datë: _____

Nënshkrimi: _____

Pjesa C: Të plotësohet nga Këshilli i Sigurisë

Vlerësoni gjasat e përsëritjes së ngjarjes ose ri-përsëritjes:

Jashtëzakonisht e pamundur
E shpeshtë

1 2 3 4 5

Vlerësoni pasojat më të rënda:

E parëndësishme
Katastrofike

1 2 3 4 5

Cilat veprime janë të nevojshme për të ELIMINUAR, ZVOGËLUAR (ZBUTUR) ose KONTROLLUAR riskun në një nivel të pranueshëm të sigurisë?

 <small>AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Burimet e kërkuara: _____

Përgjegjësia për veprim: _____

Pajtuar dhe pranuar nga:

Zyrtari/Menaxheri i Sigurisë

Datë: _____

Menaxheri Kryesor

Datë: _____

Menaxheri Përgjegjës

Datë: _____

Informatat e përshtatshme dhënë stafit nga Zyrtari i Sigurisë / Menaxheri i Sigurisë

Nënshkruar: _____

Datë: _____

Veprimet e kërkuara:

Kur: _____

Kush: _____

Regjistri i rrezikut i përditësuar:

Kur: _____

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)

Zotëuesi

Dokumenti

AAC

O3-3.MU/PT.002

Aneksi E

SHMBULL I OBJEKTIVAVE TË SIGURISË SË AeMC-së DHE TREGUESIT E PERFORMANCËS SË SIGURISË

TREGUESIT E PERFORMANCËS	OBJEKTIVI	PERFORMANCA															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
		TM 1			TM 2			TM 3			TM 4						
Numri i incidenteve klinike të rrezikut të madh	1 apo më pak																
Numri i rasteve të certifikatave mjekësore lëshuar me gabime	1																
Numri i EKG-ve të keqkuptuara si të pranueshme	2 apo më pak																
Numri i auditimeve të brendshme	4																
Numri i gjetjeve të auditimit	2 apo më pak																
Numri i mbledhjeve të Komitetit të Sigurisë	6																
Pjesëmarrja e personelit kyç në Komitetin e Sigurisë	Minimumi																
Numri i raporteve të rrezikut / sigurisë	20 apo më																
Numri i fletushkave të lëshuara për siguri	2																
Numri i vlerësimeve formale të rrezikut	5 apo më tepër																
Data e lëshimit: 21/04/2019		Rishikimi Nr: 00										Faqe: 47 nga 55					

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)

Zotëruesi

AAC

Dokumenti

O3-3.MU/PT.002

Numri i sondazheve të sigurisë	1											
Numri i raporteve të detyrueshme siç kërkohet nga legjislativatori kombëtar	1 apo më pak											

SHËNIM: Objektivat e sugjeruara janë vetëm shembull. Organizatat duhet të përcaktojnë qëllimet të cilat janë të rëndësishme për llojin e tyre specifik të operimeve

 <small>AVTORITETI I AVIACIONIT CIVIL</small>	Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS) Udhëzues për Qendrat Aeromjekësore (AeMC)	
	Zotëruesi	AAC
	Dokumenti	O3-3.MU/PT.002

Aneksi F

PYETJE VLERËSUESE PËR TË MBËSHËTETUR ANALIZËN "GAP"

Të plotësohet dhe nënshkruhet nga Menaxheri i Sigurisë apo Menaxheri Përgjegjës

Organizata: _____

Numri referimit _____

Nënshkrimi: _____

Pozicioni _____

Emri dhe mbiemri: _____

Datë: _____

Rishikimi i manualit të SMS-së: _____

AUTONITETI I AVIACIONIT CIVIL

**Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)**

Zotëruesi

AAC

Dokumenti

O3-3.MU/PT.002

Me parafshije Po/Jo	Komente Referenca në
PËRKUSHTIMI I MENAXHMENTIT DHE PËRGJEGJSHMËRIA	
A ekziston një politikë e shkruar e sigurisë e miratuar nga Menaxheri Përgjegjës?	
A promovohet dhe demonstron në mënyrë të vazhdueshme përkushtimi për politikën e sigurisë nga menaxhmenti drejtues?	
A është komunikuar në mënyrë efektive politika e sigurisë në të gjitha nivelet e AeMC-së?	
A përfshihen pikat e këtij materiali udhëzues në politikën e sigurisë?	
PËRGJEGJËSITË PËR SIGURI	
A janë përcaktuar qartë përgjegjësitë dhe llogaridhënia e Menaxherit Përgjegjës dhe pjesëtarëve të tjerë kyç të personelit dhe a janë të publikuara që të shihen nga personeli dhe kontraktorët e organizatës?	
A ka Menaxheri Përgjegjës përgjegjësi të plotë për SMS-në dhe autoritet për të vendosur për buxhetin e organizatës?	
A është e përcaktuar struktura menaxheriale e AeMC-së?	

Data e lëshimit: 02/03/2019

Rishikimi Nr: 00

Faqe: 50 nga 55

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)

Zotëuesi

AAC

Dokumenti

O3-3.MU/PT.002

PLANIFIKIMI I REAGIMIT EMERGJENT	A janë të vetëdijshëm të gjithë anëtarët e personelit për detyrat dhe përgjegjësitë e tyre të sigurisë?		
	A është zhvilluar një plan reagimi ndaj emergjencave (PRE) dhe është i përditësuar?		
	A janë rolet, përgjegjësitë dhe veprimet e anëtarëve kyç të personelit të përcaktuara në PRE?		
	A janë përfshirë në PRE të gjitha elementet e këtij materiali udhëzues, nëse aplikohen?		
	A është rishikuar dhe testuar rregullisht PRE-ja?		
DOKUMENTACIONI I SIGURISË	A përmban manuali i menaxhimit të sigurisë ose dokumentacioni i sigurisë, të gjitha elementet e detajuara në këtë material udhëzues?		
	A rishikohet rregullisht?		
	A ekziston një sistem për regjistrimin dhe ruajtjen e dokumentacionit dhe dosjeve të SMS-së, si p.sh. regjistrat e rrezikut, vlerësimet e riskut, raportet e sigurisë, të rasteve të raportuara të sigurisë nga ana e stafit / kontraktuesve?		
	A ekziston një sistem konfidencial i raportimit të sigurisë?		

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

**Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)**

Zotëruesi

AAC

Dokumenti

O3-3.MU/PT.002

IDENTIFIKIMI I RISKUT		
IDENTIFIKIMI I RISKUT	A i janë deleguar një "pronari" raportet e sigurisë dhe a janë shqyrtuar nga Komiteti i Sigurisë apo organi ekuivalent?	
	A ka reagime për raportuesin e ndodhisë?	
	A ka një procedurë të shkruar e cila përshkruan mënyrën e identifikimit të rreziqeve?	
	A janë identifikuar rreziqet kryesore të ndërlidhura me AeMC?	
	A janë të menaxhuara risqet në një nivel të arsyeshëm?	
	A janë risqet dhe rreziqet e regjistruara, në librin e regjistrimit përkatës?	
MONITORIMI I PERFORMANCËS SË SIGURISË	A janë përcaktuar treguesit e performancës së sigurisë?	
	A janë rishikuar rregullisht treguesit e performancës së sigurisë, për të identifikuar ndonjë trend?	
MENAXHIMI I NDRYSHIMIT	A ka një proces për të identifikuar rreziqet në mënyrë proaktive dhe për të zbutur risqet kur ndodhin ndryshime të rëndësishme në AeMC?	
	A janë kryer hetimet e sigurisë pas incidenteve apo aksidenteve për të përcaktuar shkakun rrënjësor të paraqitjes së tyre?	

Data e lëshimit: 02/03/2019

Rishikimi Nr: 00

Faqe: 52 nga 55

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

**Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)**

Zotëruesi

AAC

Dokumenti

O3-3.MU/PT.002

MENAXHIMI INCIDENTEVE	A janë adresuar dhe komunikuar me pjesën tjetër të AeMC-së, rreziqet e identifikuara nga hetimet e sigurisë?		
FUSHAT SPECIFIKE TË AeMC-së	A janë zbatuar elementet e SMS, të përshkruara në Kapitujt 6 dhe 7 në atë mënyrë që të sigurohet që certifikimi mjekësor është kryer në përputhje me Part-MED? A janë zbatuar elementet e SMS të përshkruara në Kapitujt 6 dhe 7 në proceset tuaja për të garantuar konfidentalitetin mjekësor? A janë zbatuar elementet e SMS të përshkruara në Kapitujt 6 dhe 7 në proceset për hulumtime mjekësore?		
PËRMIRËSIMI I VAZHDUESHËMI	A është arritur përmirësimi i vazhdueshëm në performancën e sigurisë?		
TRAJNIME TË SIGURISË	A është personeli i trajnuar në mënyrë adekuate lidhur me SMS si dhe rolet dhe përgjegjësitë e tyre në siguri?		
KOMUNIKIMI	A komunikohen informatat lidhur me sigurinë tek i gjithë personeli sipas nevojës? A arrin informacioni përkatës i sigurisë tek përdoruesit / klientët e jashtëm?		

Data e lëshimit: 02/03/2019

Rishikimi Nr: 00

Faqe: 53 nga 55

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

**Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)**

Zotëruesi

AAC

Dokumenti

O3-3.MU/PT.002

ZBATIMI I SMS-së	A është kryer një analizë "GAP"?		
	A ekziston një plan për zbatimin e SMS-së?		
	A pasqyron plani i zbatimit analizën "GAP"?		
	A është plani i zbatimit i orientuar drejt një objektiivi?		
	A janë kryer auditime dhe anketime të sigurisë?		
AUDITIME TË SIGURISË	A ekziston një sistem i pavarur i cilësisë apo agjenci e palës së tretë që kontrollon SMS-në?		
	A ekziston një proces i vlerësimit të riskut?		
VLERËSIMI DHE ZBUTJA E RREZIKUT	A është matrica e tolerancës së riskut e përshatshme dhe a mund të aplikohet vazhdimisht?		
	A ka ndonjë proces për të vendosur masa zbutëse të riskut?		
	A janë verifikuar / audituar masat për zbutjen dhe kontrollin e riskut për të konfirmuar efektshmërinë e zbatimit të tyre?		

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL

Sistemi i menaxhimit të sigurisë (SMS)
Udhëzues për Qendrat
Aeromjekësore (AeMC)

Zotëruesi

AAC

Dokumentit

O3-3.MU/PT.002

EMËRIMI I ANËTARËVE KYÇ TË SIGURISË			
A janë të menaxhuara rreziqet në një nivel të arsyeshëm?			
A janë risqet dhe rreziqet e regjistruara, në librin e regjistrimit përkatës?			
A është emëruar një pikë kontakti / Menaxher i Sigurisë për SMS-në?			
A ekziston një linjë e drejtpërdrejtë e raportimit ndërmjet pikës së kontaktit për SMS, Menaxherit të Sigurisë dhe Menaxherit Përgjegjës?			
A ka njohuri të përshtatshme dhe të duhur për SMS-në pika e kontaktit për SMS / Menaxheri i Sigurisë?			
A ka AeMC-ja një Komitet të Sigurisë apo një organ ekuivalent?			
A monitoron Komiteti i Sigurisë apo organi ekuivalent performancën e sigurisë dhe efikasitetin e SMS-së?			
A mbledhet Komiteti i Sigurisë apo organi ekuivalent të paktën një herë në vit dhe a mbahen procesverbalet e takimeve?			